

KAHETEISTKÜMNE APOSTLI AMETISSEPÜHITSEMINE

PÜHAPÄEVAL, 12. jaanuaril 27. a pKr veidi enne keskpäeva kutsus Jeesus apostlid kokku, et nad taevariigi evangeeliumi avalike jutlustajatenä ametisse pühitseda. Need kaksteist olid juba mitu päeva seda kutset oodanud, seepärast polnud nad tol päeval läinud kalastama kaldast kaugemale. Mitu neist oli jäänud kalda äärde võrke parandama ja kalapüügi-varustusega tegelema.

² Kui Jeesus kõndis mööda järvekallast, et apostleid kutsuda, hüüdis ta kõigepealt kalda ääres kalastanud Andreast ja Peetrust, järgmisena andis ta märku lähedal paadis olnud Jaakobusele ja Johannesele, kes vestlesid oma isa Sebedeusega ja parandasid võrke. Ta kogus ka ülejäänud apostlid kahekaupa kokku ja kui kõik kaksteist olid koos, rändas koos nendega Kapernaumast põhja poole mägedesse, kus hakkas neile ametlikuks ametissepühitsemiseks õpetusi andma.

³ Kõik kaksteist olid väga vaiksed, isegi Peetrus oli mõtlik. viimaks ometi oli saabunud kauaoodatud tund! Kohe pidi järgnema pühalik tseremoonia, mille käigus Meister pühitseb nad isiklikult ametisse ning nad pühenduvad ühiselt pühale tööle Meistri esindamiseks tema Isa taevariigi tuleku kuulutamisel.

1. ESIALGSED ÕPETUSED

¹ Enne ametlikku ametissepühitsemisteenistust rääkis Jeesus tema ümber istuvatele kaheteistkümnenele: „Mu vennad, taevariigi tund on nüüd tulnud. Kutsusin teid siia enda juurde, et esitleda teid Isale taevariigi saadikutena. Mõned teist kuulsid mind sellest taevariigist kõnelemas sünagoogis, kui ma teid esimest korda kutsusin. Sellest ajast, kui olete koos minuga töötanud Galilea järve ümbruse linnades, olete kõik saanud Isa taevariigist rohkem teada. Ent nüüd on mul teile selle taevariigi kohta veel midagi öelda.

² Uuest taevariigist, mille mu Isa peagi oma maisete laste südameis sisse seab, saab igikestev riik. Sellele minu Isa valitsemisele nende südameis, kes tahavad tema jumalikkude tahet täita, ei tule enam kunagi lõppu. Teatan teile, et minu Isa ei ole juutide ega paganate Jumal. Meiega tulevad Isa taevariiki paljud nii idast kui ka läänest, aga paljud Aabrahami lapsed keelduvad astumast sellesse uude vennaskonda, kus Isa vaim valitseb inimlaste südameis.

³ Selle taevariigi võim ei seisne mitte sõjavägede jõus ega rikkude vägevuses, vaid pigem jumaliku vaimu auhiilguses, mis tuleb õpetama selle taevariigi

uuestisündinud kodanike, Jumala poegade meelt ja valitsema nende südameid. See on armastuse vennaskond, milles valitseb õiglus ja mille lahinguhüüd on „rahu maa peal ja hea tahe inimeste seas”. See taevariik, mida te nüüd varsti siirdute kuulutama, on kõigi ajastute heade inimeste soov, kogu maailma lootus ja kõigi prohvetite tarkade töötuste täitumine.

⁴ Ent teid, mu lapsed, ja kõiki teisi, kes teid selles taevariigis järgivad, ootab ees raske katsumus. Läbi selle viib teid ainult usk, ent kui te soovite jumaliku vennaskonna elus järjest kõrgemale tõusta, peate tooma esile minu Isa vaimu viljad. Tõesti, tõesti, ma ütlen teile, mitte igaüks, kes ütleb „Issand, Issand”, ei saa taevariiki, vaid pigem see, kes täidab minu taevase Isa tahet.

⁵ Teie sõnum maailmale olgu: otsige kõigepealt jumalariiki ja Jumala õiglust ning kui olete need leidnud, kindlustatakse teile sellega ka kõik muu, mis on iga-veoseks ellujäämiseks vajalik. Ning nüüd ma teen teile selgeks, et see minu Isa taevariik ei tule võimu kohatu välise esitamisega ega mingi näotu demonstratsiooniga. Te ei tohi minna siit taevariiki kuulutama sõnadega „see on siin” või „see on seal”, sest see taevariik, millest te jutlustate, on Jumal teie sisimas.

⁶ Kes iganes soovib saada suureks minu Isa taevariigis, peab hakkama kõigi eest hoolt kandma; ning kes teist soovib teie seas esimeseks saada, peab hakkama oma vendi teenima. Kui teid aga kord taevariigi kodanikeks tõeliselt vastu võetakse, ei ole te enam teenijad, vaid pojad, elava Jumala pojad. Ning nii edeneb see taevariik maailmas, kuni murrab kõik tõkked, nii et iga inimene saab tunda minu Isa ja uskuda päästvat tõde, mida ma olen tulnud kuulutama. Taevariik on praegugi ligidal ja mõned teist näevad Jumala valitsemisaja võimsat saabumist veel enne oma surma.

⁷ Ning see, mida teie silmad praegu näevad, see väike algus kaheteistkümnene lihtsa inimesega, saab mitmekordseks ja kasvab, kuni lõpuks on kogu maailm minu Isa kiitust täis. Ja inimesed aduvad mitte niivõrd teie sõnade, kui võrd teie elu järgi, et te olete olnud minuga ja õppinud tundma tegelikku taevariiki. Ehkki ma ei taha teie meelt muredega koormata, sooviksin panna teie hingele pühaliku kohustuse esindada mind maailmas, kust ma peagi lahkun, sest mina esindan praegu selles lihalikus elus oma Isa.” Ning seda öelnud, tõusis ta.

2. AMETISSEPÜHITSEMINE

¹ Jeesus andis nüüd kaheteistkümnele surelikule, kes olid tema kuulutusi taevariigist kuulnud, korralduse tema ümber põlvitades ring moodustada. Seejärel pani Meister oma käe iga apostli pea peale, alustades Juudas Iskariotist ja lõpetades Andreasega. Olles neid selliselt õnnistanud, sirutas ta käed välja ja palvetas:

² „Mu Isa, ma toon nüüd need mehed, oma sõnumitoojad, sinu juurde. Olen valinud need kaksteist meie maiste laste seast, et nad lähöksid mind esindama, nii nagu mina tulin sind esindama. Armasta neid ja ole nende juures, nii nagu sa oled armastanud mind ja minuga olnud. Ning nüüd, mu Isa, jaga neile meesete tarkust, sest ma annan kogu saabuva taevariigi nende kätte. Ja kui see on sinu tahe, jään ma veel mõneks ajaks maa peale, et neid nende taevariigitöö abistada. Mu Isa, ma tänan sind taas nende meeste nimel ja annan nad sinu hoolde, ise aga lähen lõpetama tööd, mis sa oled mulle andnud.”

³ ¶ Kui Jeesus oli palvetamise lõpetanud, jäid kõik apostlid kummardudes oma kohale. Ning kulus mitu minutit, enne kui isegi Peetrus sõandas silmad tõsta ja Meistrile otsa vaadata. Nad kõik embasid kordamööda Jeesust, kuid keegi ei lausunud sõnagi. valitses sügav vaikus, taevaste olendite vägi aga vaatas pealt seda pühalikku ja pühitsetud stseeni, millega universumi Looja andis inimeste jumaliku vennaskonna elu inimeste suunata.

3. PÜHITSUSJUTLUS

¹ Siis ütles Jeesus neile: „Nüüd, mil te olete minu Isa taevariigi saadikud, on teist saanud kõigist teistest selle maailma inimestest selgesti eristuv inimklass. Te pole enam inimesed inimeste seas, vaid teise, taevase riigi valgustatud kodanikud selle pimedama maailma teadmatute loodud-olendite seas. Ei piisa enam sellest, et elate nii, nagu olete elanud praeguse tunnini, vaid nüüdsest peate elama nagu need, kes on maitsnud parema elu auhiilgust ja kes on saadetud maa peale selle uue ning parema maailma Suverääni saadikutena. Õpetajalt oodatakse rohkem kui õpilaselt, meistrielt nõutakse rohkem kui teenrielt. Taevariigi kodanikelt nõutakse rohkem kui maise valitsuse all elavalt kodanikelt. Osa sellest, mis ma nüüd teile ütlen, võib teile karm tunduda, kuid te olete otsustanud esindada maailmas mind, nii nagu mina esindan praegu Isa; ning minu esindajatena maa peal olete kohustatud kinni pidama neist õpetustest ja tavadest, mis kajastavad minu ideid surelike elust kosmosemaailmades ja

mille näiteks on minu maine elu, millega ma ilmutan oma taevast Isa.

² Saadan teid kuulutama vabadust vaimuvangidele ja rõõmu hirmukõidikus olijatele ning tervendama haigeid vastavalt minu taevase Isa tahtele. Kui leiate mu lapsed hädas olevat, kõnelge nendega julgustavalt, öeldes:

³ Õndsad on vaimus vaesed, alandlikud, sest nende päralt on taevariigi rikkused.

⁴ Õndsad on need, kellel on nälj ja janu õigluse järel, sest nad saavad seda küllaga.

⁵ Õndsad on tasased, sest nemad päriavad maa.

⁶ Õndsad on puhtad südamed, sest nemad näevad Jumalat.

⁷ Ning samal moel öelge mu lastele veel neidki vaimse lohutuse ja töötuse sõnu:

⁸ Õndsad on kurvad, sest neid lohutatakse. Õndsad on need, kes nutavad, sest nad saavad rõõmu vaimu.

⁹ Õndsad on halastajad, sest nende peale halastatakse.

¹⁰ Õndsad on rahutegijad, sest neid hüütakse Jumala lasteks.

¹¹ Õndsad on need, keda õigluse pärast taga kiusatakse, sest nende päralt on taevariik. Õndsad olete teie, kui teid minu pärast laimatakse ja taga kiusatakse ning teie kohta igasugust kurja valetatakse. Olge rõõmsad ja hõisake, sest teie palk taevas on suur.

¹² Mu vennad, ma läkitan teid maailma — te olete maa sool, päästva maiguga sool. Aga kui see sool läheb läägeks, millega saab siis seda soolaseks teha? Ei kõlba see enam millekski muuks kui visata inimeste jalgade tallata.

¹³ Teie olete maailma valgus. Ei saa jääda märkamatuks linn, mis on mäe otsas. Süüdatud küünalt ei panda vaka alla, vaid küünlajalale ning see annab valgust kõigile majasolijatele. Nõnda paistku teiegi valgus inimestele, et nad teie häid tegusid nähes ülistaksid teie Isa, kes on taevas.

¹⁴ Saadan teid maailma enda esindajatena ja minu Isa taevariigi saadikutena; minnes häid uudiseid kuulutama, usaldage Isa, kelle saadikud te olete. ärge astuge jõuga ebaõigluse vastu, ärge usaldage lihaliku käe jõudu. Kui naaber lööb teid paremale põsele, keerake talle ette ka teine. Olge pigem valmis ebaõiglust taluma kui omavahel kohut käima. Hoolitsege headuse ja halastusega kõigi hädasolijate ja puudusttundjate eest.

¹⁵ Ma ütlen teile: armastage oma vaenlasi, tehke head neile, kes teid vihkavad, õnnistage neid, kes teid neavad, ja palvetage nende eest, kes teid pahatahtlikult

ära kasutavad. Mida iganes te usute mind inimestele tegevat, seda tehke ka teie neile.

¹⁶ Teie taevane Isa laseb päikesel paista kurjale samamoodi kui heale, ta saadab vihma ühtmoodi nii õiglase kui ka ebaõiglase peale. Teie olete Jumala pojad; veel enam, te olete nüüd minu Isa taevariigi saadikud. Olge halastavad, nii nagu Jumal on halastav, ja taevariigi igaveses tulevikus saate te täiuslikeks, nii nagu teie taevane Isa on täiuslik.

¹⁷ Teid on lähetatud inimesi päästma, mitte nende üle kohut mõistma. Maise elu lõpus loodate te kõik halastusele, seepärast nõuan ma teilt, et te osutaksite oma maises elus halastust kõigile oma lihalikele vendadele. ärge tehke seda viga, et püüate võtta oma venna silmast pindu, kui teie enda silmas on palk. Kui võtate kõigepealt enese silmast palgi, näete paremini ka oma venna silmast pindu välja võtta.

¹⁸ Eristage selgesti tõde, elage kartmatult õiglast elu ja olge minu apostlid ning mu Isa saadikud. Te olete kuulnud ütlust „Kui pime juhib pimedat, kukuvad mõlemad auku”. Selleks et teisi taevariiki juhtida, peate ise kõndima elava tõe selges valguses. Kõiges kuningriiki puutuvast manitsen teid tegema õiglasi otsuseid ja ilmutama terast tarkust. ärge andke seda, mis on püha, koertele ega heitke pärleid sigade ette, et nad teie kalliskive oma jalge alla ei tallaks ega teid lõhki kiskuma asuks.

¹⁹ Hoiatan teid valeprohvetite eest, kes tulevad teie juurde lambanahas, olles sisimas kiskjad hundid. Te tunnete nad ära nende viljast. Ega viinamarju korjata kibuvitstelt ega viigimarju ohakailt? Nõnda siis kannab iga hea puu head vilja, aga rikutud puu kannab halba vilja. Hea puu ei või kanda halba vilja ega rikutud puu kanda head vilja. Iga puu, mis head vilja ei kannab, raiutakse maha ja visatakse tulle. Tegutsemismotiiv määrab, kas pääsetakse taevariiki või mitte. Minu Isa vaatab inimeste südameisse ja otsustab nende sisimate soovide ja siirate kavatsuste järgi.

²⁰ Taevariigi suurel kohtumõistmispäeval tulevad mulle paljud ütleva: „Kas me ei teinud sinu nimel ettekuulutustööd ega saatnud nii palju imelist korda?” Ent ma olen sunnitud neile vastama: „Ma ei tunne teid, minge eemale, te vääropetajad.” Ent kõik, kes seda manitsust kuulevad ja siiralt täidavad minult saadud korraldust mind inimeste ees esindada nii, nagu mina olen teie ees oma Isa esindanud, leiavad küllusliku pääsu minu teenistusse ja taevase Isa kuningriiki.”

²¹ ¶ Apostlid polnud kunagi kuulnud Jeesust selliselt kõnelemas, sest nüüd rääkis ta nagu ülisma võimu

esindaja. Loojangu ajal tulid nad mäelt alla, kuid ükski mees ei küsinud Jeesuselt midagi.

4. TEIE OLETE MAA SOOL

¹ Niinimetatud mäejutlus ei ole Jeesuse evangeelium. See sisaldab palju kasulikke õpetusi, kuid oli mõeldud Jeesuse manitsusena kaheteistkümmele apostlile nende ametisemääramisel. See oli Meistri isiklik õpetus neile, kes pidid minema jutlustama evangeeliumi ja püüdma teda inimeste maailmas esindada, nagu tema nii kõnekalt ja täiuslikult esindas oma Isa.

² ¶ „Teie olete maa sool, päästva maiguga sool. Ent kui see sool läheb läägeks, millega saab siis seda soolaseks teha? Ei see kõlba enam millekski muuks kui visata inimeste jalgade tallata.”

³ Sool oli Jeesuse ajal väga väärtuslik. Seda kasutati isegi raha asemel. Nüüdisaegne palka tähendav ingliskeelne sõna *salary* tuleneb soola tähendavast sõnast *salt*. Sool nii maitsestab toitu kui ka säilitab seda. Sool muudab toidu maitsvamaks ning teenib sellega neid, kes teda kasutavad.

⁴ ¶ „Teie olete maailma valgus. Ei saa jääda märkamatuks linn, mis on mäe otsas. Ega süüdata ka küünalt ja panda vaka alla, vaid küünlajalale; ning see annab valgust kõigile majasolijatele. Nõnda paistku teiegi valgust inimestele, et nad teie häid tegusid nähes ülistaksid teie Isa, kes on taevas.”

⁵ Ehkki valgus hajutab pimeduse, võib see olla ka nii „pimestav”, et ajab segadusse ja tekitab pettumustunnet. Meid manitsetakse oma valgust *selliselt* paista lasta, et see juhiks meie kaaslasti parema elu uutele ja vagadele radadele. Meie valgus peaks paistma nii, et see meile endile tähelepanu ei tõmbaks. Selle eluvalguse levitamiseks võib kasutada tõhusa „peegeldina” isegi oma kutseala.

⁶ Tugev iseloom ei teki selle tulemusena, et *ei tehta* midagi valesti, vaid pigem sellest, et tehakse tegelikult õigesti. Isetus on inimese suuruse märk. Kõrgeima eneseteostuseni jõutakse palveldamise ja teenimise teel. Õnnelikku ja tõhusalt tegutsevat inimest ajendab mitte hirm teha midagi valesti, vaid armastus õigete tegude vastu.

⁷ ¶ „Te tunnete nad ära nende viljadest.” Isiksus jääb sisuliselt muutumatuks, muutub — kasvab — tema moraalne olemus. Nüüdisaegsete religioonide põhiline viga on nende negativism. Puu, mis vilja ei kannab,

„raiutakse maha ja heidetakse tulle”. Moraalset väärtust ei saavuta pelga surveavaldusega — kuuletumise-ga käsule „sa ei tohi”. Hirm ja häbi on usuelule vääritud motivatsioonid. Religioon on põhjendatud vaid siis, kui see ilmutab Jumala isadust ja parandab inimestevahelist vendlust.

⁸ ¶ Tõhus elufilosoofia kujuneb kosmosest arusaamisest kombinatsioonis inimese emotsionaalsete reageeringutega sotsiaalsele ja majanduslikule keskkonnale. Pidage meeles: ehkki päritud tunge ei saa põhiolemuselt muuta, võib muuta emotsionaalseid reageeringuid neile tungidele, seega saab moraalset olemust muuta ja iseloomu parandada. Tugevas iseloomus on emotsionaalsed reageeringud integreeritud ja kooskõlastatud ning seega kujunenud ühtne isiksus. Puudulik ühtlustumine nõrgestab moraalset olemust ja tekitab kurbust.

⁹ Väärilise eesmärgita elu muutub sihituks ja tuluks ning toob kaasa palju kurbust. Jeesuse jutlus kaheteistkümne ametissepühitsemisel sisaldab meisterlikku elufilosoofiat. Jeesus manitses oma järgijaid uskuma kogemustele tuginedes. Ta manitses neid mitte sõltuma intellektuaalsest järeleandlikkusest, kergeusklikkusest ja kehtivast autoriteetsest arvamusest.

¹⁰ Haridus peaks olema viis õppida tundma (avasutama) paremaid meetodeid meie loomupäraste ja päritud tungide rahuldamiseks ning õnn on nende parema emotsionaalse rahulduse leidmise viiside kogusumma. Õnn sõltub vähe keskkonnast, ehkki meeldiv ümbrus võib sellele üsna palju kaasa aidata.

¹¹ ¶ Iga surelik soovib tegelikult olla täielik isik, täiuslik nagu taevane Isa, ning seda on võimalik saavutada, sest „universum on lõppkokkuvõttes tõesti isa-sarnane”.

5. ISA- JA VENNAARMASTUS

¹ Mäejutlusest kuni viimsel õhtusöömaajal peetud kõneni õpetas Jeesus oma järgijaid ilmutama pigem *isalikku* kui *vennalikku* armastust. vennaarmastusega armastaksite oma ligimest nagu iseennast ning sellega oleks „kuldreegel” piisavalt täidetud. Ent isaarmastus nõuab, et te armastaksite oma kaasinimesi nii, nagu Jeesus teid armastab.

² Jeesus armastab inimkonda kahese armastusega. Ta elas maa peal kahese isiksusena — inimlikuna ja jumalikuna. Jumala Pojana armastab ta inimest isaliku armastusega — ta on inimese Looja, tema universumi-Isa. Inimese Pojana armastab Jeesus surelikke nagu vend — ta oli tõeline inimene inimeste seas.

³ Jeesus ei oodanud, et tema järgijad suudavad ilmutada võimatul määral vennaarmastust, kuid lootis, et nad püüavad olla Jumala sarnased — olla täiuslikud, nii nagu taevane Isa on täiuslik —, ja hakkavad vaatama inimestele nii, nagu Jumal vaatab oma loodudolenditele —, ilmutades neile isaliku armastuse algeid. Neis oma kaheteistkümnele apostlile antud manitsustes püüdis Jeesus ilmutada seda uut arusaama *isalikkust armastusest*, nagu see on seotud teatavate emotsionaalsete hoiakutega, mis puudutavad arvukaid sotsiaalseid ümberkorraldusi inimese keskkonnas.

⁴ ¶ Meister juhtis selle ülitähtsa jutluse sissejuhatusse tähelepanu neljale *usuhoiakule*, enne kui kirjeldas isaliku armastuse nelja transtsendentset ja ülimalt reageeringut, mis eristavad seda piiratud vennalikust armastusest.

⁵ Ta rääkis kõigepealt neist, kes on vaimult vaesed, janunevad õigluse järele, on nurisemata vagurad ja puhta südamega. Need vaimse tunnetusega surelikud võivad jõuda sellistele jumaliku omakasupüüdmatusetasele, et suudavad hämmastaval määral ilmutada *isalikku* armastust; isegi kurvastuses on neil jõudu ilmutada halastust, edendada rahu ja taluda tagakiusamisi ning kõigis neis katsumustes armastada koguni ebameeldivat inimsugu isaliku armastusega. Isa armastus võib jõuda selliste andumustasemeteni, mis mõõtmatult ületavad vennaarmastuse.

⁶ Neis õndsusavaldustes ilmnevad usk ja armastus tugevdavad moraalset iseloomu ja loovad õnne. Hirm ja viha nõrgestavad iseloomu ja hävitavad õnne. See ülimalt tähtis jutlus algas rõõmsas toonis.

⁷ ¶ 1. „*Õndsad on vaimus vaesed — alandlikud.*” Lapsele tähendab õnn vahetute naudingusoovide rahuldamisest. Täiskasvanu soovib külvata enesesalgamise seemneid, et hiljem lõigata suurema õnne saake. Jeesuse ajal ja pärast seda on õnne liigagi sageli seostatud rikkuse omamisega. Loos templis palvetavast variserist ja tõlnerist tundis üks end vaimus rikkana — ennast ülesupitavana, teine aga „vaimus vaesena” — alandlikuna. Üks tuli ise endaga toime, teine oli õpetustele avatud ja tõdeotsiv. vaimus vaesed taotlevad vaimurikkuse sihte — otsivad Jumalat. Need tõeotsijad ei pea ootama kauges tulevikus saabuvat hüvitust, nad saavad oma hüvituse *praegu*. Nad leiavad taevariigi omaenda südameis ja kogevad seda õnne *praegu*.

⁸ ¶ 2. „*Õndsad on need, kellel on nälj ja janu õigluse järele, sest nad saavad seda küllaga.*” Õigluse järele janunevad ainult need, kes tunnevad end vaimus vaeseina. Ainult alandlikud otsivad jumalikku jõudu ja ihkavad vaimujõudu. Ent väga ohtlik on teadli-

kult vaimselt paastuda, et oma isu vaimuandide järele suurendada. Pärast nelja-viit päeva muutub füüsiline paast ohtlikuks: nii võib kaotada igasuguse söögiisu. Pikemaajaline füüsiline või vaimne paast kaotab näljatunde.

⁹ Kogemuslik õiglus on nauding, mitte kohustus. Jeesuse õiglus on dünaamiline armastus — isalik-vennalik kiindumus. See ei ole negatiivne ega „sa ei tohi” tüüpi õiglus. Kuidas võikski januneda millegi negatiivse järele — millegi järele, mida „ei tohi teha”?

¹⁰ ¶ Pole sugugi nii kerge õpetada last neid kaht esimest õndsust silmas pidama, kuid küps meel peaks nende tähendusest aru saama.

¹¹ ¶ 3. „*Õndsad on tasased, sest nemad pärivad maa.*” Tõelisel tasasusel pole mingit seost hirmuga. See on pigem Jumalaga koostööd tegeva inimese suhtumine — „Sinu tahtmine sündigu”. See hõlmab kannatlikkust ja pikameelsust ning on ajendatud vankumata usust seaduspärasesse ja sõbralikku universumisse. See ohjeldab kõiki kiusatusi mässata jumaliku juhtimise vastu. Jeesus oli ideaalne tasane Urantia mees ja ta sai pärandiks kogu tohutu universumi.

¹² ¶ 4. „*Õndsad on puhtad südamelt, sest nemad näevad Jumalat.*” vaimne puhtus ei ole eitav omadus, kui mitte arvestada seda, et selles puudub kahtlustamine ja kättemaksuhimu. Puhtusest kõneldes ei piirdunud Jeesus ainult inimeste suguliste suhete käsitlemisega. Ta viitas pigem usule, mis inimesel peaks oma kaasinimese suhtes olema: lapsevanema usk oma lapsesse võimaldab tal armastada kaasinimesi nii, nagu isa neid armastaks. Isaarmastus ei tarvitse last ära hõlmitada ega pahet soosida, see pole kunagi küüniline. Isaarmastusel on vaid üks eesmärk ning see otsib inimeses alati kõige paremat — see on tõelise lapsevanema hoiak.

¹³ Näha Jumalat usu kaudu tähendab omandada tõeline vaimne taipamine. Ja vaimne taipamine hõlmab ka Kohandaja-poolset juhendamist ning lõppkokkuvõttes parandab see teadlikkust Jumalast. Kui te tunnete Isa, saab kinnitust teie jumalik pojaseisus ja te võite armastada iga oma lihalikku venda üha enam mitte ainult nagu venda — vennaliku armastusega —, vaid ka nagu isa — isaliku kiindumusega.

¹⁴ Seda manitsust on kerge õpetada isegi lapsele. Lapsed on loomult usaldavad ning vanemad peaksid hoolitsema, et nad seda lihtsat usku ei kaotaks. Hoiduge suhetes lastega igasugusest pettusest ja ärge andke neile alust kahtlustusteks. Aidake neil targasti oma kangelasia ja elutööd valida.

¹⁵ ¶ Siis õpetas Jeesus oma järgijatele, kuidas saavutada kõigi inimvõitluste põhieesmärki — täiuslikkust, isegi jumalikkust. Ta manitses neid alati: „Olge täiuslikud, nii nagu teie taevane Isa on täiuslik.” Ta ei manitsenud neid kahtteist armastama oma ligimesi, nii nagu nad iseennast armastasid. See oleks olnud vääriline saavutus, see oleks näidanud vennaliku armastuse saavutamist. Ta manitses pigem oma apostleid armastama inimesi nii, nagu tema neid oli armastanud — nii *isaliku* kui ka vennaliku kiindumusega. Ning ta nimetas selle näitlikustamiseks isaliku armastuse nelja ülimat reageeringut:

¹⁶ 1. „*Õndsad on kurvad, sest neid lohutatakse.*” Niinimetatud terve mõistus või parim loogika ei ütleks kunagi, et kurvastusest võiks õnne *leida*. Ent Jeesus ei mõelnud sellega välist ehk nähtavat kurvastamist. Ta vihjas õrnatundelisusele kui emotsionaalsele hoiakule. On suur viga õpetada poistele ja noormeesetele, et õrnust ilmutada või muul viisil oma emotsioone ja füüsilisi kannatusi näidata on ebaseaduslik. Osavõtlikkus on nii mehe kui ka naise väärtuslik omadus. Mehelik mees ei pea olema tingimata kalestunud. Nii ei ole õige meestesse julgust sisendada. Maailma suurmehed ei ole kartnud kurvastada. Kurvastav Mooses oli suurem inimene kui Simson või Koljat. Mooses oli suurepärase juht, aga ka tasane mees. Tundlikkus ja reageerimine inimlikele hädadele loob tõelise ja kestva õnne, samal ajal kui heatahtlik suhtumine kaitseb hinge viha, vihkamise ja kahtlustamise hävitavate mõjude eest.

¹⁷ ¶ 2. „*Õndsad on halastajad, sest nende peale halastatakse.*” Halastus tähendab siin tõelise sõpruse — armastava headuse — kõrgust, sügavust ja laiust. Halastus võib vahel olla ka passiivne, kuid siin on see aktiivne ja dünaamiline — ülim isalikkus. Armastaval lapsevanemal ei ole raske oma lapsele ka korduvalt andestada. Ja rikkumata lapse korral on soov leevendada kannatusi täiesti loomulik. Kui lapsed on küllalt vanad, et tegelikku olukorda hinnata, on nad üldjuhul heatahtlikud ja osavõtlikud.

¹⁸ ¶ 3. „*Õndsad on rahutegijad, sest neid hüüatakse Jumala lasteks.*” Jeesuse kuulajad igatsesid vabanemist sõjalisel teel, mitte rahutegemise kaudu. Ent Jeesuse rahu ei ole ei patsifistlik ega negatiivne. Katsumuste ja tagakiusamistega silmitsi seistes ütles ta: „Ma jätan teile oma rahu.” „Teie süda ärge ehmugu ega mingu araks.” See on rahu, mis hoiab ära hukutavad konfliktid. Isiklik rahu annab isiksusele terviklikkuse. Sotsiaalne rahu hoiab ära hirmu, ahnuse ja viha. Poliitiline rahu hoiab ära rassivastuolud, riikidevahelised

kahtlustamised ja sõjad. Rahutegemine kaotab usaldamatuse ja kahtlustamise.

¹⁹ Lapsi võib kergesti õpetada lepitust sobitama. Neile meeldivad rühmategevused, neile meeldib koos mängida. Meister ütles kord: „Kes iganes päästab oma elu, kaotab selle, kuid kes iganes kaotab oma elu, leiab selle.”

²⁰ ¶ 4. „Õndsad on need, keda õigluse pärast taga kiusatakse, sest nende pärast on taevariik. Õndsad olete teie, kui teid minu pärast laimatakse ja taga kiusatakse ning teie kohta igasugust kurja valetatakse. Olge rõõmsad ja hõisake, sest teie palk taevas on suur.”

²¹ Seega järgneb rahule sageli tagakiusamine. Ent noored inimesed ja vaprad täiskasvanud ei kohku raskuste ega ohu ees kunagi tagasi. „Ei ole olemas suuremat armastust sellest, kui keegi annab elu oma sõprade eest.” Ning isalik armastus võib vabalt teha kõike seda, mida vennalik armastus vaevalt suudab hõlmata. Ja tagakiusamise lõpptulemus on alati olnud progress.

²² Lapsed reageerivad alati julgusproovile. Noorus on alati valmis „väljakutset vastu võtma”. Ning iga laps peaks varakult õppima ohvreid tooma.

²³ ¶ Nii selgub, et mäejutluses sisalduvad õndsaks saamise õpetused põhinevad usul ja armastusel, mitte aga normidel — eetikal ja kohusetundel.

²⁴ ¶ Isaarmastus vastab meeleldi kurjale heaga — ta sub ebaõiglust headusega.

6. AMETISSEPÜHITSEMISE PÄEVA ÕHTU

¹ Pühapäeva õhtul, kui Jeesus ja kaksteist apostlit olid mägedest Kapernaumast põhja pool Sebedeuse majja tagasi pöördunud, sõid nad lihtsa eine. Seejärel läks Jeesus rannale jalutama, kaksteist aga jäid omavahel vestlema. Pärast lühikest nõupidamist, mille ajal kaksikud tegid veidi tuld, et kõigile sooja ja rohkem valgust anda, läks Andreas Jeesust otsima ja Jeesusele järele jõudnud, ütles ta: „Meister, mu vennad ei saanud sellest aru, mida sa taevariigi kohta rääkisid. Me ei usu, et oleme võimelised seda tööd alustama, enne kui sa pole meile veel õpetust andnud. Tulin, et kutsuda sind tagasi aeda meie juurde, et sa aitaksid meil oma sõnade tähendusest aru saada.” Ja Jeesus läks Andree saatel apostlitega kohtuma.

² Kui nad aeda jõudsid, kogus ta apostlid enese ümber ja õpetas neid edasi, öeldes: „Teil on raske minu sõnumit vastu võtta, sest te soovite ehitada uue õpetuse otse vana peale, kuid mina ütlen teile, et te peate ümber sündima. Peate alustama algusest nagu väikesed lapsed ja olema valmis usaldama mu õpetust ning

uskuma Jumalasse. Uut taevariigi evangeeliumi ei saa millegi olemasolevaga vastavusse viia. Teil on Inimese Pojast ja tema missioonist maa peal väär ettekujutus. Ent ärge ekslikult arvake, et ma olen tulnud seadusi ja prohveteid kõrvale lükkama: ma pole tulnud mitte hävitama, vaid täitma, avardama ja valgustama. Ma ei tulnud seadustest üle astuma, vaid pigem kirjutama neid uusi käsuseadusi teie südame tahvlitele.

³ Nõuan teilt õiglust, mis ületaks nende õigluse, kes püüavad võita Isa soosingut almuste andmise, palvetamise ja paastumisega. Kui soovite taevariiki astuda, peab teie õiglus seisnema armastuses, halastuses ja tões — siiras soovis täita minu taevase Isa tahet.”

⁴ Siis ütles Siimon Peetrus: „Meister, kui sul on uus käsuseadus, siis tahaksime seda kuulda. Ilmuta meile seda uut teed.” Ja Jeesus vastas Peetrusele: „Olete kuulnud, mida ütlevad seaduseõpetajad: „Sa ei tohi tappa; ja igaüks, kes tapab, peab minema kohtu alla.” Kuid mina vaatan teo taga olevat motiivi ja teatan teile, et igaüks, kes oma venna peale vihastab, riskib hukkamõistmisega. See, kes kannab südames vimma ja kavandab mõtteis kättemaksu, riskib kohtu alla sattumisega. Teie peate otsustama oma kaaslaste üle nende tegude järgi, taevane Isa otsustab kavatsuste järgi.

⁵ Te olete kuulnud seaduseõpetajaid ütlemas, et abielu ei tohi rikkuda. Ent mina ütlen teile, et iga mees, kes vaatab naist ihaldava pilguga, on juba temaga oma südames abielu rikkunud. Teie võite inimeste üle otsustada ainult nende tegude järgi, kuid mu Isa vaatab oma laste südamesse ja mõistab halastavalt nende üle kohut nende kavatsusi ja tegelikke soove arvestades.”

⁶ Jeesus tahtis jätkata teiste käsuseaduste arutamist, kuid Jaakobus Sebedeus katkestas teda, küsides: „Meister, mida tuleks meil inimestele õpetada abielulahutuse kohta? Kas lubame mehel oma naisest lahutada, nagu Mooses on käskinud?” Kui Jeesus oli küsimuse ära kuulnud, ütles ta: „Ma pole tulnud seadusi kehtestama, vaid valgustama. Ma pole tulnud selle maailma kuningriike reformima, vaid taevariiki rajama. Isa tahe ei ole see, et ma alistuksin kiusatusele õpetada teile haldus-, kaubandus- või ühiskondliku käitumise reegleid, mis võiksid küll sobida täna, kuid poleks kaugeltki sobivad mõne teise ajastu ühiskonnale. Ma olen maa peal ainult selleks, et lohutada inimeste meelt, vabastada nende vaim ja päästa inimhingi. Ent lahutamisküsimuse kohta ütlen ma vaid, et kuigi Mooses niisuguseid asju soosis, polnud see nii Aada- ma ajal ja Aias.”

⁷ Kui apostlid olid küsimust veidi aega omavahel arutanud, lisas Jeesus: „Igasugust inimkäitumist võib

alati vaadelda kahest vaatepunktist — inimlikust ja jumalikust, liha tee ja vaimu tee järgi, aja seisukohalt ja igaviku seisukohalt”. Ehkki need kaksteist ei saanud kõigest aru, mida ta neile õpetas, aitas see õpetus neid tõesti.

⁸ Jeesus ütles siis: „Aga te takerdute minu õpetusse sellepärast, et olete harjunud minu sõnumit sõna-sõnalt võtma; teil läheb minu õpetuse vaimust arusaamisega aega. Ma pean teile taas meelde tuletama, et te olete minu sõnumitoojad; te olete kohustatud elama oma elu nii, nagu mina olen vaimus oma elu elanud. Te olete minu isiklikud esindajad; kuid ärge hellitage asjatuid lootusi, et kõik inimesed hakkavad igas suhtes teie eeskujul elama. Te peate ka meeles pidama, et mul on peale selle karja ka muid lambaid, kellele ma pean näitama, kuidas täita Jumala tahet surelikku elu elades.”

⁹ Siis küsis Naatanael: „Meister, kas õiglusel polegi siis mingit kohta?” Moosese käsuseaduski ütleb: „Silm silma ja hammas hamba vastu.” Mis meil tuleks öelda?” Ja Jeesus vastas: „Kurjale vastake heaga. Minu sõnumitoojad ei tohi inimestega vastuollu sattuda, vaid peavad olema kõigi suhtes leebed. Teie reeglits ei tohi olla mõõt mõõdu vastu. Maistel valitsejatel võivad sellised seadused olla, kuid taevariigis ei ole see nii; teie otsused lähtugu alati halastusest ja käitumine armastusest. Ja kui need sõnad tunduvad teile karmid, võite veel nüüdki tagasi astuda. Kui apostlitele esitatavad nõuded tunduvad teile liiga ranged, võite pöörduda tagasi jüngrite vähemnõudlikule teele.”

¹⁰ Neid ehmatamapanevaid sõnu kuulates läksid apostlid veidikeseks ajaks omaette nõu pidama, kuid tulid peagi tagasi ja Peetrus ütles: „Meister, me läheme koos sinuga edasi, mitte ükski meist ei astu tagasi. Oleme täiesti valmis seda lisahinda maksuma, me joomme selle karika põhjani. Oleme apostlid ja mitte lihtsalt jüngrid.”

¹¹ Kui Jeesus seda kuulis, ütles ta: „Olge siis valmis asuma oma kohustusi täitma ja mind järgima. Tehke heategusid salaja, almuseid andes ärgu teie vasak käsi teadku, mida parem teeb. Palvetades olge omaette ning ärge kasutage asjatuid kordusi ja tähtsusetuid fraase. Pidage alati meeles, et Isa teab teie vajadusi veel enne, kui te temalt midagi palute. ärge paastuge kõigi nähes kurva näoga. Minu valitud apostlitena, kes on nüüd lähetatud taevariiki teenima, ärge koguge endile maist vara, vaid koguge oma omakasupüüdmatu teenistusega endale taevast vara, sest kus saab olema teie vara, seal saab olema ka teie süda.

¹² Silm on keha valgus; seega, kui teie silm on helde, on kogu teie keha valgust täis. Kui aga teie silm on isekas, on kogu keha pimedust täis. Kui see teis olev tuli pimeneb, kui suur on siis see pimedus!”

¹³ Siis küsis Toomas Jeesuselt, kas neil peaks „ka edaspidi olema kõik ühine”. Meister ütles: „Jah, mu vennad, tahan, et me elaksime koos ühe mõistva pereana. Teile on usaldatud suur töö ja ma sooviksin, et te pühenduksite sellele jäägitult. Nagu teate, on hästi öeldud, et ükski inimene ei saa teenida kaht isandat. Te ei saa siiralt palveldada Jumalat ja samal ajal kõigest hingest teenida mammonat. Olles nüüd kogu südamest taevariigi tööle pühendunud, ärge muretsege oma elu pärast ja veelgi vähem selle pärast, mida te sööma ja jooma hakkate; samuti mitte oma keha ja rõivastuse pärast. Te olete juba teada saanud, et abivalmis käed ja tõsimeelsed südamed ei jää kunagi nälga. Kui te nüüd valmistute pühendama kogu oma energia taevariigi heaks töötamisele, olge kindel, et Isa ei jäta teie vajadusi tähele panemata. Otsige kõigepealt jumalariiki ja kui te olete leidnud sinna sissepääsu, antakse teile kõik, mis vaja. Seepärast ärge homse päeva pärast ülearu muretsege. On küllalt, kui muretsete samagi päeva pärast.”

¹⁴ Kui Jeesus nägi, et nad on valmis kogu öö üleval istuma ja küsimusi esitama, ütles ta neile: „Mu vennad, teil on ainelised kehad; parem minge puhkama, et homseks tööks valmistuda.” Ent uni oli nende silmist kadunud. Peetrus sõandas Meistrilt paluda: „Mul oleks sinuga väike erajutt. Mitte et mul oleks vanda ees saladusi, kuid mu hing on häiritud ja kui ma olen juhuslikult ära teeninud Meistri etteheite, oleks parem, kui see meie vahele jääks.” Ja Jeesus ütles: „Tule minuga, Peetrus,” ning läks ees majja. Kui Peetrus naasis Meistri juurest endisest rõõmsamana ja tunduvalt julgemana, otsustas ka Jaakobus Jeesusega juttu ajada. Nii käisid kõik apostlid ükshaaval kuni varaste hommikutundideni Meistriga vestlemas. Kui kõik olid temaga isiklikult nõu pidanud — välja arvatud kaksikud, kes olid magama jäänud —, läks Andreas majja Jeesuse juurde ja ütles: „Meister, kaksikud on aeda tule äärde magama jäänud. Kas äratan nad üles ja küsin, tahavad nad ka sinuga rääkida?” Kuid Jeesus ütles Andreasele naeratades: „Neil on hea magada — ära sega neid.” Ja öö oli nüüd lõppemas, koitis uus päev.

7. PÜHITSEMISELE JÄRGNENUD NÄDAL

¹ Kui kaksteist olid mõne tunni maganud ja kogunesid Jeesusega koos hilist hommikueinet sööma, ütles Jeesus: „Nüüd peate alustama oma tööd — jutlusta-

ma häid uudiseid ja õpetama uskujaid. valmistuge minema Jeruusalemma.” Kui Jeesus oli lõpetanud, kogus Toomas julguse kokku ja ütles: „Ma tean, Meister, et me peaksime nüüd olema valmis tööd alustama, kuid ma kardan, et me ei ole veel võimelised seda suurt ettevõtmist läbi viima. Kas sa lubaksid meil veel mõneks päevaks siia jääda, enne kui me taevariigitööd alustame?” Kui Jeesus nägi, et kõik apostlid olid ühtmoodi hirmu täis, ütles ta: „Olgu nii, nagu soovite; jääme veel üheks sabaiks siia.”

² ¶ Juba mitu nädalat olid väikesed tõsimeelsete tõetsijate rühmad tulnud Betsaidast koos uudishimulikega Jeesust vaatama. Jutud temast olid levinud üle kogu maa, rühmi saabus ka kaugematest linnadest — Tüürorest, Siidonist, Damaskusest, Kaisareast ja Jeruusalemmast. Jeesus oli seni kõiki neid inimesi tervitanud ja neile taevariigi kohta õpetusi jaganud, kuid nüüd andis Meister selle töö üle kaheteistkümnemale. Andreas valis iga külastajarühma juurde ühe apostli ja mõnikord olid sellega tegevuses isegi kõik kaks teist apostlit.

³ Nad töötasid kaks päeva, päeval õpetades ja hilisööni omavahel nõu pidades. Kolmandal päeval külastas Jeesus Sebedeust ja Saloomet, saates apostlid samal ajal „kalastama, meelt lahutama või oma peresid külastama”. Neljapäeval pöördusid nad tagasi, et veel kolm päeva õpetada.

⁴ Sel harjutamispäeval kordas Jeesus apostlitele ikka ja jälle oma ristimisjärgse maise missiooni kaht suurt ülesannet:

⁵ 1. ilmutada inimestele Isa;

⁶ 2. panna inimesed tunnetama oma pojaseisust — mõistma usu kaudu, et nad on Kõigekõrgema lapsed.

⁷ ¶ Niisuguseid mitmekesiseid kogemusi täis nädal oli kaheteistkümnemale väga kasulik, mõni neist muutus isegi liiga enesekindlaks. viimasel koosolekul sabaatile järgnenud öhtul tulid Peetrus ja Jaakobus Jeesuse juurde ja ütlesid: „Me oleme valmis — mingem nüüd taevariiki võitma,” mille peale Jeesus vastas neile: „Olgu teil niisama palju tarkust kui innukust ning tehku julgus tasa lüngad teie teadmistes.”

⁸ Ehkki apostlid ei saanud suures osas tema õpetusest aru, mõistsid nad ometi tema lummasvalt kauni nende seltsis elatud elu tähtsust.

8. NELJAPÄEVA ÕHTUPOOLIK JÄRVEL

¹ Jeesus teadis hästi, et apostlid ei olnud tema õpetusi täielikult omandanud. Ta otsustas Peetrust, Jaakobust ja Johannest veidi eraldi õpetada, lootes, et nad suudavad tema ideid oma kaaslastele selgitada. Ta nägi, et kuigi mõnest vaimuriigi idee aspektist saavad aru kõik kaksteist, seostavad nad neid uusi vaimseid õpetusi ikkagi kangekaelselt oma vanade sissejuurdunud ettekujutustega taevariigist kui Taaveti trooni taastamisest ja Iisraelile maa peal ilmaliku võimu tagasivõitmisest. Seepärast läks Jeesus Peetruse, Jaakobuse ja Johannesega neljapäeva õhtupoolikul paadiga sõitma, et taevariigi asju arutada. See õpetustöö kestis neli tundi ja selle käigus esitati kümneid küsimusi ja saadi vastuseid, ning kõige õigem on siia kirja panna selle ülitähtsa pärastlõunavestluse kokkuvõte, mille Siimon Peetrus oma vennale Andreasele järgmisel hommikul tegi:

² 1. *Isa tahte täitmine.* Jeesuse õpetus, et nad peavad usaldama end taevase Isa hoolde, ei olnud pime ega passiivne fatalism. Ta tõi sel õhtupoolikul näiteks vana heebrea õpetussõna „kes ei tee tööd, see ei pea ka sööma.” Oma õpetuse piisava põhjendusena viitas ta iseenda elule. Tema ettekirjutuse üle usaldada Isa ei tohiks otsustada nüüdisaja või mõne muu ajajärgu sotsiaalsetest või majanduslikest tingimustest lähtudes. Tema õpetused hõlmavad Jumala-lähedase elu ideaalseid põhimõtteid kõigi ajastute ja maailmade jaoks.

³ Neile kolmele selgitas Jeesus apostlitele ja jüngriitele esitatavate nõuete vahet. Kuid ta ei keelanud kaheteistkümnelt ettevaatlik ja ettenägelik olla. Ta soovitas oma jutlustes loobuda ärevusest ja muretsemisest, mitte aga ettemõtlemisest. Ta õpetas aktiivset ja ergast allumist Jumala tahtele. vastuseks nende paljudele küsimustele kokkuhoidlikkuse ja kitsiduse kohta juhtis ta lihtsalt tähelepanu oma elule puusepa, paadimeistri ja kalurina ning kaheteistkümneme töö hoolikale korraldamisele. Ta püüdis neile selgeks teha, et maailma ei tuleks suhtuda kui vaenlasesse; et igapäevane elu-olu määrab Jumala lastega töötamise jumaliku elukorralduse.

⁴ Jeesusel oli neile väga raske selgitada, miks tema isiklikult on valinud mittevastupanu tee. Ta keeldus täielikult end kaitsmast ja apostlitele näis, et talle meeldiks, kui ka nemad sama põhimõtet järgiksid. Ta õpetas neile, et kurjale ei tohi vastu hakata, et ebaõigluse ega ülekohtuga ei tohi võidelda, kuid ta ei õpetanud väärtegusid passiivselt taluma. Ning ta tegi neile tol õhtupoolikul selgeks, et kiidab heaks kurjategijate karistamise ühiskonnas ning et tsiviilvalitsus peab

vahel avaliku korra säilitamiseks ja õigluse jaluleseadmiseks jõudu rakendama.

⁵ Ta hoiatas alati oma jüngreid *kättemaksu* kui kurja teguviisi eest, ta ei lubanud kellelegi midagi tagasi teha. Ta põlastas vihakandmist. Ta pidas lubamatuks põhimõtet „silm silma ja hammas hamba vastu”. Talle oli vastumeelne igasugune mõte isiklikust kättemaksust ning ta andis need küsimused ühest küljest tsiviilvalitsuse ja teisest küljest Jumala otsustada. Jeesus selgitas neile kolmele, et tema õpetused kehtivad *üksikisiku*, mitte riigi kohta. Ta tegi oma senistest õpetustest neis küsimustes järgmise kokkuvõtte:

⁶ Armastage oma vaenlasi — pidage meeles inimestevahelise vendluse moraalinõudeid.

⁷ Kurjus on kasutu: väära ei saa kättemaksuga õigeks muuta. Ärge tehke seda viga, et võitlete kurjaga tema enda relvadega.

⁸ Uskuge, et lõpuks võidutsevad jumalik õiglus ja igavene headus.

⁹ ¶ 2. *Suhtumine poliitikasse.* Ta hoiatas apostleid, et nad peavad olema juudi rahva ja Rooma valitsuse vahelistes suhetes valitsevate pingete kommenteerimisel diskreetsed; ta keelas neil neisse probleemidesse sekkuda. Ta vältis hoolikalt oma vaenlaste seatud poliitilisi lökse, vastates alati: „Andke keisrile, mis keisri oma, ja Jumalale, mis Jumala oma”. Ta keeldus laskmast tähelepanu kõrvale juhtida oma missioonilt, mis seisnes uue pääsetee rajamises, ega lubanud endal tegelda millegi muuga. Isiklikus elus täitis ta alati hoolikalt kõiki tsiviilseadusi ja -eeskirju, kõigis oma avalikes õpetustes jättis ta tsiviil-, sotsiaal- ja majandusküsimused puutumata. Ta rääkis kolmele apostlile, et teda huvitavad ainult inimese sisemised põhimõtted ja isiklik vaimne elu.

¹⁰ Seega polnud Jeesus poliitiline reformaator. Ta ei tulnud maailma ümber korraldama; isegi kui ta oleks seda teinud, oleks sel olnud kaalu vaid tolle aja ja põlvkonna jaoks. Hoolimata sellest näitas ta inimestele parimat viisi oma elu elamiseks; igal põlvkonnal tuleb uuesti avastada, kuidas Jeesuse eluviisi kõige paremini oma probleemidega kohandada. Ent ärge kunagi tehke seda viga, et seostate Jeesuse õpetusi mõne poliitilise või majandusliku teooriaga, sotsiaalse või majandusüsteemiga.

¹¹ ¶ 3. *Ühiskondlik hoiak.* Juudi rabid olid juba ammu vaielnud küsimuse üle, kes on minu ligimehe. Jeesus tuli esitama ideed aktiivsest ja spontaanselt heatahtlikkusest, nii ehtsast armastusest oma kaasainimeste vastu, et ligimeskond hakkab hõlmama kogu

maailma, muutes kõik inimesed ligimesteks. Ent kõige selle juures oli Jeesus huvitatud ainult üksikisikust, mitte massist. Jeesus ei olnud sotsioloog, kuid nägi siiski vaeva kõigi isekate teistest eraldumise vormide murdmiseks. Ta õpetas puhast osavõtlikkust, kaastunnet. Neadoni Miikaelis on valdav armulisus, osavõtlikkus on tema loomuses.

¹² Meister ei öelnud, et inimesed ei võiks oma sõpru kunagi einele kutsuda, kuid soovitas poolehoidjatel pakkuda süüa vaestele ja õnnetutele. Jeesusel oli tugev õiglustunne, millega käis aga alati kaasas halastus. Ta ei õpetanud oma apostlitele, et neid hakkavad kimbutama ühiskonna parasiidid või elukutselised almusepalujad. Sotsioloogilisele seisukohavõtule oli kõige lähemal tema ütlus „ärge mõistke kohut, et teie üle kohut ei mõistetaks.”

¹³ Ta selgitas, et paljudes ühiskonna pahedes võib süüdistada valimatult osutatavat headust. Järgmisel päeval andis Jeesus Juudale kindla korralduse, et apostlite raha võib anda almusteks vaid tema või kahe apostli ühisel palvel. Jeesus tavatses kõigi nende küsimuste kohta öelda: „Olge arukad nagu maod, kuid tasased nagu tuvid.” Tema eesmärk näis olevat õpetada igas sotsiaalses olukorras kannatlikkust, sallivust ja andeksandmist.

¹⁴ Perekond oli Jeesuse elufilosoofias kesksel kohal — nii siinses elus kui ka järgnevas. Tema õpetused Jumalast põhinesid perekonnal, kuid samal ajal püüdis ta võõrutada juute kalduvusest esivanemaid ülemäärast austada. Ta ülistas perekonnaelu kui inimese kõrgeimat kohustust, kuid selgitas, et perekonnasuhted ei tohi segada religioosete kohustuste täitmist. Ta juhtis tähelepanu asjaolule, et perekond on ilmalik institutsioon, et see ei jää pärast surma püsima. Jeesus loobus kõhklematult oma perest, kui perekond astus Isa tahte vastu. Ta õpetas uut ja laiemat inimestevahelist vendlust — vendlust Jumala poegade vahel. Abielulahutamiskord oli Jeesuse ajal Palestiinas ja kogu Rooma impeeriumis vaba. Ta keeldus korduvalt abielu ja lahutuse kohta seadusi kehtestamast, kuid paljud Jeesuse varased poolehoidjad väljendasid abielulahutuse suhtes oma kindlaid seisukohti ega kõhelnud neid talte omistamast. Need rangemad ja arenenumad ideed lahutuse kohta esinesid kõigil Uue Testamendi kirjutajatel peale Johannes Markuse.

¹⁵ ¶ 4. *Suhtumine majandusse.* Jeesus elas, töötas ja kauples selles maailmas, mille ta eest leidis. Ta ei olnud majanduse reformija, kuigi juhtis sageli tähelepanu rikkuse ebavõrdse jaotumise õiglustusele. Ent ta

ei pakkunud välja ühtki teed selle kaotamiseks. Ta selgitas neile kolmele, et ehkki tema apostlitel ei peaks olema vara, ei jutlusta ta rikkuse ja omandi, vaid ainult selle ebavõrdse ja ebaõiglase jaotumise vastu. Ta tunnetas ühiskonna vajadust õigluse ja ausate majandussuhete järele, kuid ei pakkunud reegleid nende saavutamiseks.

¹⁶ Ta ei õpetanud oma poolehoidjatele kunagi, et nad peavad hoiduma maisest varast. Nii õpetas ta ainult oma kahteistkümmet apostlit. Arst Luukas uskus kindlalt sotsiaalsesse võrdsusse ja tõlgendas Jeesuse ütlist, lähtudes üsna palju oma isiklikest tõekspidamistest. Jeesus ei käskinud kunagi oma poolehoidjatel kogukondlikku eluviisi omaks võtta, ta ei öelnud nende asjade kohta midagi.

¹⁷ Jeesus hoiatas kuulajaid sageli saamahimu eest, lausudes: „Inimese õnn ei seisne ainelise vara külluses”. Ta kordas alati: „Mis on inimesel kasu sellest, kui ta võidab terve maailma, aga kaotab omaenda hinge?” Ta ei rünnanud otseselt vara omamist, kuid väitis kindlalt, et igaviku seisukohalt on oluline, et vaimsed väärtused oleksid esikohal. Hilisemates õpetustes püüdis ta korrigeerida paljusid Urantial valitsevaid ekslikke vaateid elule, jutustades oma avaliku teenistuse käigus arvukaid mõistujutte. Jeesus ei püüdnud kunagi sõnastada majandusteooriaid, teades väga hästi, et iga ajastu peab leidma oma probleemidele ise lahenduse. Kui Jeesus elaks maa peal lihalikku elu tänapäeval, pettuks enamik häid mehi ja naisi temas sel lihtsal põhjusel, et ta ei asuks praegusaja poliitilistes, sotsiaalsetes ega majandusalastes vaidlustes kellegi poolele. Ta jääks suursuguselt neist kõrvale ja õpetaks teile, kuidas täiustada oma sisemist vaimuelu, et suuta selle tulemusena palju paremini puhtinimlikke probleeme lahendada.

¹⁸ ¶ Jeesus muudaks kõik inimesed Jumala-sarnasteks ja vaataks siis osavõtlikult pealt, kuidas need Jumala pojad oma poliitilisi, sotsiaalseid ja majanduslikke probleeme lahendavad. Ta ei mõistnud hukka mitte rikkust, vaid rikkuse mõju enamikule inimestele, kes end sellele pühendavad. Jeesus ütles tol neljapäeva õhtupoolikul oma kaaslastele esmakordselt, et „õndsam on anda kui võtta”.

¹⁹ ¶ 5. *Isiklik religioon.* Jeesuse õpetustest peaks aiatama teil nagu ta apostlitelgi paremini aru saada tema enda elu. Ta elas Urantial täiuslikku elu ja tema ainulaadsetest õpetustest võib aru saada vaid siis, kui seda elu vaadelda selle vahetul taustal. Enamikku aitab Isa jumaliku olemuse ja armastava isiksuse ilmutamisel just tema enda elu, mitte tema kaheteistkümnede

antud õppetunnid või hulkadele peetud jutlused.

²⁰ Jeesus ei rünnanud heebrea prohvetite ega kreeka moralistide õpetusi. Meister leidis nende suurte õpetajate põhimõtetes palju head, kuid tema oli tulnud maa peale õpetama *täiendavalt* „inimese tahte vabatahtlikku allumist Jumala tahtele”. Jeesus ei soovinud luua lihtsalt *religiooset inimest*, surelikku, kes on täis religioosid tundmusi ja tegutseb vaid vaimsetest ajenditest lähtudes. Kui oleksite saanud talle ühegi pilgu heita, oleksite näinud, et Jeesus oli tõeline inimene, kellel oli selle maailma asjadega palju kogemusi. Selles suhtes on Jeesuse õpetusi kogu ristiusu ajajärgu sajandite jooksul väga palju moonutatud ja vääriti esitatud, teil on olnud vildakas ettekujutus ka Meistri tasasusest ja tagasihoidlikkusest. Meie arvates püüdlas ta oma elus *kõrge eneseväärikuse* poole. Ta soovitas inimestel olla alandlik selleks, et neid tõeliselt ülendataks; tema tegelik eesmärk oli tõeline alandlikkus Jumala ees. Jeesus hindas kõrgelt siirust — ausat südant. Ta hindas inimestes kõrgelt ustavust ja *julgus* oli tema õpetuste tuum. „ära kardada” oli tema juhtlause ning kannatlik talumisevõime näitas tema jaoks ideaalset iseloomukindlust. Jeesuse õpetustest moodustub mehisuse, julguse ja kangelaslikkuse religioon. Ning just seepärast valis ta oma isiklikeks esindajateks kaksteist tavalist meest, kellest enamik olid tahumatud, mehelikud ja vaprad kalurid.

²¹ Jeesusel oli oma aja sotsiaalsete pahede kohta vähe öelda, ta mainis harva kombelõtvust. Ta oli positiivne, tõeliste vooruste õpetaja. Ta vältis hoolikalt negatiivsel teel õpetamist, ta keeldus kuulutamast kurja. Ta polnud isegi moraalireformide läbiviija. Ta teadis hästi ja õpetas ka apostlitele, et ei religioosete etteheidete ega isegi keelavate seadustega õnnestu inimkonna meelelisi tunge alla suruda. Tema harvad hukkamõistud olid suures osas suunatud uhkuse, julmuse, rõhumise ja silmakirjalikkuse vastu.

²² Jeesus ei mõistnud ägedalt hukka isegi varisere, nagu Johannes seda tegi. Ta teadis, et paljud kirjatundjad ja variserid on südamedelt ausad; ta mõistis, et nad on orjalikult oma religioosete traditsioonide külge aheldatud. Jeesus pani suurt rõhku sellele, et „kõigepealt tuleb parandada puud”. Ta rõhutas neile kolmele pidevalt, et hindab elu kui tervikut, mitte ainult mõningaid erilisi voorusi.

²³ ¶ Johannes mõistis selle päeva õpetustest, et Jeesuse religiooni tuum seisneb osavõtliku loomuse ja taevase Isa tahet täita sooviva isiksuse omandamises.

²⁴ Peetrus sai aru, et evangeeliumist, mida nad kuulutama hakkavad, saab tegelikult kogu inimsugu uue

alguse. Ta rääkis sellest muljest hiljem ka Paulusele, kes sõnastas selle alusel oma doktriini Kristusest kui „teisest Aadamast“.

²⁵ Jaakobus mõistis erutavat tõde, et Jeesus tahtis näha oma maapealseid lapsi elavat nii, nagu oleksid nad juba taevariigi kodanikud.

²⁶ ¶ Jeesus teadis, et inimesed on erinevad, ning ta õpetas seda ka apostlitele. Ta manitses neid pidevalt hoiduma püüetest vormida jüngreid ja usklikke mingi kindla mudeli järgi. Ta soovis, et iga hing võiks areneda omal viisil kui täiustuv ja eraldiseisev indiviid Jumala ees. vastuseks ühele Peetruse paljudest küsimustest ütles Meister: „Ma tahan inimesed vabastada, et nad saaksid alustada värskelt nagu väikesed lapsed uut ja paremat elu.“ Jeesus väitis alati, et tõeline headus peab olema alateadlik ning et heategevusega tegeldes ei tohi vasak käsi teada, mida parem teeb.

²⁷ Kolm apostlit avastasid tol õhtupoolikul ehmunult, et nende Meistri religioonis pole vaimset eneseuurimist ette nähtud. Kõik religioonid enne ja pärast Jeesuse aega, isegi ristiusk, nõuavad südametunnistusega eneseuurimist. Jeesus Naatsaretlase religioonis polnud aga seda ette nähtud. Jeesuse elufilosoofia on vaba religioosset enesevaatlusest. Puusepa poeg ei õpetanud kunagi oma iseloomu *kujundamist*; ta õpetas iseloomu *kasvu*, kuulutades, et taevariik on nagu sinepiiva. Kuid Jeesus ei öelnud ka midagi niisugust, mis oleks keelanud eneseanalüüsi, vältimaks upsakat eneseupitamist.

²⁸ Õiguse pääseda taevariiki annab usk, isiklik uskus. Järkjärgulisel taevariiki tõusu teel püsimise hinnaks on väärtuslik pärl, mille omandamiseks müüb inimene kõik, mis tal on.

²⁹ Jeesuse õpetus on kõigi, mitte ainult nõrkade ja orjade religioon. Tema religioon ei kristalliseerunud (tema ajal) kunagi usutunnistusteks ja teoloogilisteks seadusteks, ta ei jätnud endast maha ridagi kirjutatud teksti. Tema elu ja õpetused jäid universumile innustava ja idealistliku pärandina, mis sobib vaimseks juhi- seks ja moraaliõpetuseks kõigile ajastutele kõigis maailmades. Ning ka tänapäeval seisab Jeesuse õpetus kõigist religioonidest eraldi, ehkki see on kõigi nende elav lootus.

³⁰ Jeesus ei õpetanud oma apostlitele, et religioon on inimese ainus maine püüdlus; see oli juutlik arusaam Jumala teenimisest. Ent ta nõudis, et kaksteist tegeleksid ainult religiooniga. Jeesus ei õpetanud midagi, mis võis kallutada temasse uskujaid kõrvale tõelise kultuuriga tegelemisest, ta laitis ainult traditsioonide kütikes olevaid Jeruusalemma religioonikoole. Ta

oli helde, suuremeelne, õpetatud ja salliv. Ujedal vaga- dusel ei olnud tema õiglase elu filosoofias kohta.

³¹ Meister ei pakkunud lahendusi oma ajajärgu ega ka ühegi hilisema ajajärgu mittereligioossetele probleemidele. Jeesus soovis arendada vaimse taipamise igavesi reaalsusi ja äratada huvi omapärase elu vastu, tegeldes ainult inimsoo põhiliste ja alaliste vaimsete vajadustega. Ta ilmutas Jumalaga võrdväärset headust. Ta ülistas armastust — tõde, ilu ja headust — kui jumalikku ideaali ja igavest reaalsust.

³² Meister tuli looma inimeses uut vaimu, uut tahet — andma talle uut võimet tunda tõde, kogeda kaastunnet ja valida headust —, tahet olla kooskõlas Jumala tahtega ja igavest tungi saada täiuslikuks, nii nagu Isa taevast on täiuslik.

9. ÖNNISTAMISPÄEV

¹ Järgmise sabatipäeva pühendas Jeesus oma apostlitele, rännates tagasi mägedesse, kus ta nad ametisse oli pühitsenud. Pärast pikka ja kaunist liigutavat isiklikku julgustavat sõnumit õnnistas ta need kaksteist pühalikult nende ametisse. Tol sabati pärastlõunal kogus Jeesus apostlid mäeküljele enda ümber ja andis nad oma taevase Isa kätte, et valmistuda päevaks, mil ta peab nad maailma üksi maha jätma. Sel puhul uusi õpetusi ei antud, lihtsalt vesteldi ja tunti osadust.

² Jeesus mõtles uuesti läbi paljud oma samas kohas peetud ametisemääramisjutluse õpetused, kutsus siis kõik ükshaaval enda juurde ja tegi neile ülesandeks minna enese esindajatena maailma. Meister õpetas õnnistamisel: „Minge kõik maailma ja jutlustage häid uudiseid taevariigi kohta. vabastage vaimsed vangid, lohutage rõhutuud ja hoolitsege vaevatud eest. Muidu olete saanud, muidu ka andke.“

³ Jeesus andis neile nõu mitte võtta vastu raha ega lisarõivaid, öeldes: „Töömees on oma elatist väärt.“ Ning lõpuks lausus ta: „vaadake, ma läkitan teid nagu lambaid huntide sekka; olge siis arukad nagu maod ja tasased nagu tuvid. Ent olge ettevaatlikud, sest teie vaenlased viivad teid ülemkohtute ette ja teid piitsutatakse nende sünagoogides. Teid viiakse sellesse evangeeliumisse uskumise pärast maavalitsejate ja kuningate ette ja teie tunnistusi kasutatakse minu vastu. Ja kui nad teid kohtu ette viivad, ärge muretsege, kuidas või mida te peate rääkima, sest mu Isa vaim elab teie sisimas ja kõneleb teie kaudu. Mõned teist surmatakse ja enne kui te jõuate maa peal taevariigi rajada, saate selle evangeeliumi pärast paljude rahvaste vihaalusteks; ent ärge kartke, mina olen teiega ja minu vaim käib kogu

maailmas teie ees. Ja mu Isa on teie sisimas, kui lähete algul juutide ja siis paganate juurde.”

⁴ ¶ Ning kui nad mäest alla tulid, rändasid nad tagasi oma koju, Sebedeuse majja.

10. ÕHTUPOOLIK PÄRAST ÖNNISTAMIST

¹ Tol õhtupoolikul toimus õpetustöö majas, sest oli hakanud sadama, ja Jeesus rääkis pikalt sellest, kes need kaksteist peavad *olema*, mitte mida nad peavad *tegema*. Nemad tundsid ainult sellist religiooni, mis käskis õiglaseks saamiseks — pääsemiseks — teatavaid asju *teha*. Ent Jeesus kordas ikka ja jälle: „Selleks et taevariigis oma tööd teha, peate te *olema* õiglased.” Ta ütles palju kordi: „Seepärast *olge* täiuslikud, nii nagu teie Isa taevas on täiuslik.” Meister selgitas pidevalt oma häämingusse sattunud apostlitele, et seda pääsemist, mida tema oli tulnud maailmale tooma, võib saavutada ainult *uskumise* teel, lihtsa ja siira usuga. Jeesus ütles: „Johannes jutlustas ristimist meelega kaudu, kurvastuse kaudu vana eluviisi pärast. Teie peate kuulutama ristimist osaduse kaudu Jumalaga. Jutlustage meelega kaudu neile, kes seda õpetust vajavad, kuid neile, kes juba otsivad siiralt pääsu taevariiki, tehke ukсед valla ja kutsuge nad Jumala poegade rõõmsasse vennaskonda.” Ent neid Galilea kalureid oli raske veenda selles, et õiglane *olemine* usus peab taevariigis eelnema õiglaste tegude *tegemisele* maapealsete surelike igapäevaelus.

² ¶ Veel üks suur takistus kaheteistkümne õpetamisel seisnes nende kalduvuses võtta kõrged idealistlikud ja vaimsed religioosse tõe põhimõtted ja muundada need konkreetseteks isiklikeks käitumiseeskirjadeks. Jeesus tutvustas neile hingelise hoiaku kaunist vaimu, kuid nad tahtsid need õpetused tingimata isiklikeks käitumiseeskirjadeks muuta. Nad jätsid küll korduvalt hästi meelde, mida Meister ütles, kuid unustasid peaaegu alati, mida ta *ei* öelnud. Ent nad võtsid tema õpetuse aegamööda vastu, sest Jeesus *oli* ise kõik see, mida ta õpetas. Mida nad ei saanud tema suulisest õpetusest, selle omandasid nad järk-järgult temaga koos elamise kaudu.

³ Apostlid ei saanud aga aru, et nende Meister andis oma eluga vaimset innustust kaugeleulatava universumi kõigi maailmade kõigi ajastute kõigile isikutele. Hoolimata sellest, mida Jeesus apostlitele aeg-ajalt rääkis, ei saanud need ikkagi aru, et ta tegi oma tööd *selles* maailmas, kuid oma tohutu suure loodu *kõigi* maailmade *jaoks*. Jeesus elas Urantial oma maapealset elu mitte isikliku eeskuju andmiseks surelikuks eluks selle maailma meestele ja naistele, vaid pigem *kõr-*

ge vaimse ja innustava ideaali loomiseks kõigi maailmade kõigile surelikele olenditele.

⁴ ¶ Toomas küsis samal õhtul Jeesuselt: „Meister, sa ütled, et me peame saama nagu väikesteks lasteks, enne kui me Isa taevariiki pääseme, kuid samas oled sa meid hoiatanud valeprohvetite eest ning et me ei viskaks oma pärleid sigade ette. Ma olen ausalt öeldes kimbatuses. Ma ei saa sinu õpetusest aru.” Jeesus vastas Toomale: „Kui kaua mul sinuga veel kannatust jätkub! Sa tahad kõiki mu õpetusi alati sõna-sõnalt võtta. Kui ma palusin teil saada nagu väikesteks lasteks, et taevariiki pääseda, ei mõelnud ma sellega seda, et teid peaks olema kerge petta, et oleksite kergeusklikud või usaldaksite meeldivaid võõraid. Tahtsin, et te selle näite varal mõistaksite lapse ja isa vahelist suhet. Sina oled laps ja soovid astuda *oma* Isa taevariiki. Iga normaalse lapse ja tema isa vahel on olemas loomulik kiindumus, mis kindlustab mõistva ja armastava suhte ning välis- tab igaveseks kalduvuse kaubelda Isa armastuse ja halastusega. Ning see evangeelium, mida te nüüd lähete jutlustama, ongi seotud sellesama igavese lapse ja isa vahelise suhte usus teostumisest tuleneva pääsemisega.”

⁵ ¶ Jeesuse õpetustele oli iseloomulik, et tema filosoofia *moraaliõpetus* pärines indiviidi isiklikust suhtest Jumalaga — sellest samast lapse ja isa vahelisest suhtest. Jeesuse rõhuasetus oli *üksikisikul*, mitte rassil või rahval. Õhtust süües vestles Jeesus Matteusega ja selgitas talle, et iga teo eetilisuus sõltub indiviidi motiivist. Jeesuse moraaliõpetus oli alati positiivne. Jeesuse tihti korratud kuldreegel nõuab aktiivseid sotsiaalseid kontakte, vanemat negatiivset reeglit võib täita üksi olles. Jeesus vabastas moraaliõpetuse kõigist eeskirjadest ja tseremooniast ning tõstis selle vaimse mõtlemise ja tõeliselt õiglase elu majesteetlikele tasanditele.

⁶ Jeesuse uus religioon ei olnud ilma praktiliste kaastähendusteta, kuid milline ka ei olnud selle praktiline poliitiline, sotsiaalne või majanduslik väärtus, võib tema õpetuses leida hinge sisima kogemuse loomulikkude mõju, sedamööda, kuidas see avaldub vaimuviljadena ehtsa isikliku usukogemuse spontaanses igapäevases teenistuses.

⁷ Kui Jeesus ja Matteus olid vestluse lõpetanud, küsis seloost Siimon: „Aga Meister, kas *kõik* inimesed on Jumala pojad?” Ja Jeesus vastas: „Jah, Siimon, kõik inimesed on Jumala pojad ja seda head uudist te hakkategi kuulutama.” Ent apostlid ei suutnud sellest doktriinist aru saada, kuna see oli uus, võõras ja hämmastav sõnum. Just sel põhjusel, et ta soovis seda tõe neile

meelde jätta, õpetas Jeesus oma poolehoidjaid kohtlema kõiki inimesi nagu oma vendi.

⁸ Vastuseks Andrease küsimusele selgitas Meister, et tema õpetuse eetilised aspektid on lahutamatud tema elu religioonist. Ta õpetas moraalsust mitte inimese *olemusest*, vaid inimese ja Jumala vahelisest *suhtest* lähtudes.

⁹ ¶ Johannes küsis Jeesuselt: „Meister, mis on taevariik?” Ja Jeesus vastas: „Taevariik koosneb põhiliselt

kolmest asjast: esiteks, Jumala suveräänsuse tunnustamisest; teiseks usust tõesse, et inimesed on Jumala pojad, ja kolmandaks usust inimese ülima soovi — täita Jumala tahet — olla Jumala sarnane — tõhususse. See ongi selle evangeeliumi hea sõnum, et iga surelik võib usu kaudu kõik need pääsemiseks vajalikud põhitingimused omandada.”

¹⁰ ¶ Ning nüüd oli ootamisinädal läbi ja nad valmisid järgmisel päeval Jeruusalemma minema.